

Богута Валентина,
*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри природничих
і математичних дисциплін
та методик їх викладання
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка,
e-mail: boguta.valentina@gmail.com*

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ ВШАНУВАННЯ ВИШИВАНКИ В ПОЛТАВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА

Ключові слова: вишиване мистецтво, студенти, традиції, рекорди України.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка має 105-літню славу історію. Потужний заклад вищої педагогічної освіти в Україні за час свого існування надбав традиції, які зберігаються і до нині. Однак, незважаючи на поважний вік, сучасний він саме тому, що відкритий до нових започаткувань, серед яких – вшанування вишиваного українського мистецтва у третій четвер травня.

Загалом, у студентів та викладачів ПНПУ імені В. Г. Короленка є багато можливостей одягти вишиванку, зокрема, 23-го вересня на День міста короленківська громада (студенти й викладачі) бере активну участь у традиційному параді «Полтава вишивана», у рамках якого відбувається святкова хода від упізнаваної багатьма візитівки міста Білої Альтанки й завершується в парку Перемоги. Попереду ходи студенти творчої лабораторії кафедри хореографії ПНПУ (Народного ансамблю танцю «Весна») традиційно несуть «Рушник Полтавської родини», який вишили викладачі й студенти факультету технології та дизайну. Нині цей рукотвір зберігається у фондах Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського.

Короленківська громада пишається ще одним витвором вишиваного мистецтва: за ініціативи ректора нашого вишу Миколи Степаненка та під керівництвом декана Валентини Титаренко викладачі й студенти факультету технологій та дизайну вишили справжнє диво – рушник, який здобув рекорд України в номінації «Найбільший цільний рушник, вишитий вручну». Його довжина становить 7 метрів 10 см. Автором ескізу став старший викладач кафедри образотворчого мистецтва психолого-педагогічного факультету ПНПУ, заслужений майстер народної творчості України Олександр Бабенко. Рекорд зафіксували та внесли до Національного реєстру України. Нині рушник

експонується в музеї українського рушникарства факультету технологій та дизайну [4].

Зважаючи на такий контекст, необхідно підкреслити, що в рамках Всеукраїнської культурно-мистецької й суспільно-політичної акції студентки факультету технологій і дизайну долучилися до вишивання «Рушника національної єдності». Полотно завдовжки 9 метрів і завширшки 75 сантиметрів знайшли в селі Мухалі Хмельницької області. Вишивали рушник на громадських засадах більше п'ятисот майстрів народної вишивки з 24 областей, а також АР Крим, міст Києва й Севастополя. У ньому заковано минуле України – Трипільська культура, Київська Русь, Козаччина, сьогодення – Дерево життя, на якому 27 неповторних квіток, що символізують адміністративно-територіальний поділ України, та майбуття – наш Герб та зорі. Розробляли унікальний узор черкаські майстрині разом із науковцями, і кожна квітка на Рушнику затверджена художньою радою.

Окрім зазначеного, варто згадати ще й те, що одним із вагомих здобутків студентів і професорсько-викладацького складу факультету технологій та дизайну є приєднання у грудні 2014 році до культурно-мистецької акції «Україна – разом!», спрямованої на об'єднання за спільною справою – вишиванням карти України. В активності взяла участь рекордна кількість учасників полтавського етапу вишивання – 721 особа (студенти та викладачі всіх семи факультетів університету, учні, учителі, пересічні жителі міста Полтави й області). 22 січня 2015 р. в Українському Домі відбулося нагородження переможців з вишивального мистецтва та встановлення Національного рекорду «Карта України, вишита вручну найбільшою кількістю людей» [1].

У 2019 році, на день міста, вдягнені у вишиванки студенти та викладачі ПНПУ імені В. Г. Короленка долучилися до встановлення нового рекорду – найдовшого в Україні 1183-метрового вінку-оберегу [3].

День вишиванки в університеті, зазвичай, відзначається традиційним конкурсом «Вдягаймося по-українськи» із фотографуванням біля корпусів університету. Цього річ в умовах оголошеного карантину короленківській громаді було запропоновано приєднатися до флешмобу #ПНПУ_ОРНАМЕНТ_НАЦІЇ та у Всеукраїнський день вишиванки знайти себе на Короленківському орнаментальному полотні. До заходу долучилося 105 учасників – це студенти різних курсів та форм навчання, викладачі (асистенти, доценти, професори), декани, завідувачі лабораторій, диспетчери, учителі та учні. Учасники активності надіслали фото вишиванок, створених власноруч, дружинами, мамами, хрещеними, бабусями та прабабусями, іменитими майстринями і чоловічими вмiлими руками, подругами. Деякі з них виготовлені українськими брендами, подаровані сестрами, чоловіками та дружинами, придбані на Сорочинському ярмарку тощо. Є витвори традиційного одягу, вишиті на Полтавщині, привезені з м. Івано-Франківська, м. Мукачеве, Галичини, Волині, Київщини. Завдяки

активній участі у флешмобі #ПНПУ_ОРНАМЕНТ_НАЦІЇ утворилося справжнє Короленківське орнаментальне полотно – родинне древо [2].

Література

1. Вишиту карту «Україна – разом!» представлено у парламенті як символ прагнення українців до національної єдності та міцної державності. URL: <https://portal.rada.gov.ua/news/Novyny/166512.html>

2. Всесвітній день вишиванки – День родоводу в ПНПУ імені В. Г. Короленка. URL: <http://pnpu.edu.ua/news/vsesvitnij-den-vshivanki-den-rodovodu-v-pnpu-imeni-v-g-korolenka.html>

3. Короленківці долучилися до встановлення рекорду України. URL: <http://pnpu.edu.ua/news/korolenkivci-doluchylsja-do-vstanovlennja-rekordu-ukrajiny.html>

4. Музей українського рушникарства факультету технологій та дизайну. URL: <http://techno.pnpu.edu.ua/index.php/muzeyi/>

Будник Олена,

доктор педагогічних наук, професор,

професор кафедри педагогіки

початкової освіти

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника»,

e-mail: olena.budnyk@pnu.edu.ua

ЕТНІЧНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ : ПРОСТІР РОДИННИХ ВИХОВНИХ ТРАДИЦІЙ

Ключові слова: етнічна соціалізація, етнокультурне виховання, родинні виховні традиції, етновиховне середовище закладу освіти.

Сьогодні в багатьох країнах світу спостерігається негативна тенденція відчуження дитини від батьків, родинних цінностей і пріоритетів. Увійшовши в ХХІ століття, людство на шляху інтенсивної глобалізації та інтеграції поступово втрачає родинні виховні традиції. Інтелектуальна творчість нації зазнає розвитку тільки за умов забезпечення освітою безперервної передачі кращого досвіду минулого народу від покоління до покоління. І тільки таким чином національна освіта, вбираючи в себе культурні європейські та світові цінності, зможе вносити власний етнокультурний доробок у досягнення цивілізації. Як зазначав Г. Ващенко, «від того, що кожний народ буде вільно творити свою національну культуру, загальнолюдська культура не програє, а навпаки, виграє... Вселюдська